

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Zagreb, travanj 2014.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O AKADEMIJI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2012.	9
	Ciljevi i područja revizije	9
	Metode i postupci revizije	9
	Nalaz za 2012.	10
III.	MIŠLJENJE	24

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/13-01/36
URBROJ:613-02-01-14-10

Zagreb, 7. travnja 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (dalje u tekstu: Akademija) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 1. listopada 2013. do 7. travnja 2014.

I. PODACI O AKADEMIJI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Akademija je najviša znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj. Akademija je pravna osoba čija je djelatnost od osobite nacionalne važnosti. Potiče i organizira znanstveni rad, zalaže se za primjenu postignutih rezultata, razvija umjetničku i kulturnu djelatnost, brine se o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u svijetu, objavljuje rezultate znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva, te daje prijedloge i mišljenja za unapređivanje znanosti i umjetnosti na područjima koja su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku. Na temelju Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (Narodne novine 34/91, 43/96, 150/02 i 65/09, dalje u tekstu: Zakon), statut Akademije donosi skupština, a potvrđuje ga Hrvatski sabor. Statut iz 1996. je izmijenjen u studenome 2005. i prosincu 2010.

Akademija organizira i koordinira znanstvenu i umjetničku djelatnost putem razreda. Razredi su nositelji Akademijinih zadataka, a njihov radni sastav čine redoviti članovi, dopisni članovi i članovi suradnici. U Akademiji djeluje devet razreda: Razred za društvene znanosti, Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti, Razred za prirodne znanosti, Razred za medicinske znanosti, Razred za filološke znanosti, Razred za književnost, Razred za likovne umjetnosti, Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju, te Razred za tehničke znanosti. Razrede vode tajnici. Tajnik razreda izvršava odluke razreda, a posebno se brine za organizaciju rada i za obavljanje poslova razreda, priprema i saziva sjednice, predsjedava sjednicama razreda, izvještava predsjedništvo i skupštinu o radu razreda i predstavlja razred u tijelima Akademije, te izvještava razred o zaključcima i prijedlozima predsjedništva.

Akademija ima 24 znanstvenoistraživačke i umjetničke jedinice (zavodi, kabineti i centri) u Zagrebu i izvan Zagreba, te muzejsko - galerijske jedinice (Strossmayerova galerija starih majstora, Kabinet grafike, Gliptoteka, Hrvatski muzej arhitekture i Memorijalna zbirka Maksimilijana Vanke u Korčuli).

Administrativne, stručne, pomoćne ili slične poslove obavljaju stručne službe. Rad stručnih službi organiziran je po odjelima i stručnim ustrojstvenim jedinicama. Ustrojeni su: Odjel za opće, administrativno upravne, pravne i personalne poslove, Odjel za ekonomske i financijske poslove, Odjel za zaštitu i održavanje imovine, Odjel za izdavačku djelatnost, Odjel za međunarodnu i međuinstitucijsku znanstvenu suradnju i administrativno poslovanje razreda, Knjižnica, Arhiv i Arboretum Trsteno. Radom stručnih službi upravlja tajnik Akademije kojeg bira Predsjedništvo na temelju javnog natječaja. Tajnik se brine za provođenje zaključaka Predsjedništva i Skupštine Akademije.

Tijela Akademije su skupština i Predsjedništvo. Skupština je najviše tijelo, koje čine svi redoviti članovi Akademije. Skupština donosi Statut, bira članove Akademije, predsjednika, potpredsjednika i glavnog tajnika, utvrđuje program rada Akademije, potvrđuje financijski plan te raspravlja o njegovu izvršenju. Redoviti članovi imaju pravo na naslov akademika i u stalnom su radnom sastavu Akademije. Uz redovite članove, članovi Akademije su počasni, dopisni, te članovi suradnici, koji također sudjeluju u radu skupštine ali bez prava glasa. Na dan 31. prosinca 2012. Akademija je imala 144 redovita člana, 137 dopisnih članova i 82 člana suradnika, odnosno ukupno 363 člana.

Predsjedništvo je izvršno tijelo Skupštine, kojeg čine predsjednik, dva potpredsjednika, glavni tajnik, tajnici razreda i do pet članova koje bira Skupština iz sastava redovitih članova Akademije.

Predsjednik Akademije predstavlja Akademiju, zastupa je u imovinsko-pravnim odnosima i naredbodavac je za izvršavanje financijskog plana Akademije. Predsjednik može obavljanje pojedinih poslova iz svoje ovlasti povjeriti potpredsjednicima, glavnom tajniku, pojedinim redovitim članovima Akademije ili tajniku Akademije. Nadzor nad zakonitošću rada Akademije obavlja Hrvatski sabor.

Akademija je vlasnik nekretnina (stanova, zgrada i drugih nepokretnih dobara), knjižnica, znanstvenih i umjetničkih zbirki i drugih pokretnina koje je stekla kupnjom, darovanjem ili na drugi način.

Akademija ima Zakladu, koja je utemeljena u lipnju 1993. u cilju prikupljanja novčanih sredstava i materijalnih dobara radi potpomaganja izdavačke djelatnosti, organiziranja znanstvenih skupova, organiziranja znanstvenog i umjetničkog rada, otkupa umjetnina, te nagrađivanja značajnih dostignuća na području znanosti i umjetnosti.

Sjedište Akademije je u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinjskog 11. Predsjednik Akademije je od siječnja 2011. akademik Zvonko Kusić. Koncem 2012. Akademija je imala 276 zaposlenika, od kojih 37 znanstvenih novaka.

Planiranje

Financijski plan za 2012. je iznosio 66.930.000,00 kn. Izmjenama i dopunama financijskog plana iz listopada 2012., financijski plan je povećan za 3,7 %, te iznosi 69.380.000,00 kn. Prihodi iz državnog proračuna planirani su u iznosu 52.200.000,00 kn. Izvori financiranja su, osim državnog proračuna, pomoći od subjekata unutar općeg proračuna, vlastiti prihodi, donacije, te drugi prihodi. Vrijednosno najznačajnija sredstva su planirana za zaposlene i naknade troškova zaposlenima u visini 78,9 % planiranih sredstava, te za usluge u visini 12,5 % planiranih sredstava.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), donesene su projekcije financijskog plana za sljedeće dvije godine, odnosno 2013. i 2014., ali samo za dio financijskog plana koji se odnosi na sredstva iz proračuna. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi i izdaci za 2013. u iznosu 52.700.000,00 kn, te za 2014. u iznosu 52.800.000,00 kn.

Financijski izvještaji

Akademija vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, te Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 67.336.832,00 kn, što je za 2.043.168,00 kn ili 2,9 % manje od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz proračuna	57.446.762,00	52.182.201,00	90,8
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	3.642.238,00	3.605.267,00	99,0
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	37.067,00	213.432,00	575,8
4.	Prihodi od imovine	643.565,00	1.132.398,00	176,0
5.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	9.204.687,00	10.005.755,00	108,7
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	221.266,00	197.779,00	89,4
	Ukupno	71.195.585,00	67.336.832,00	94,6

Vrijednosno najznačajniji prihodi su prihodi iz državnog proračuna koji čine 77,5 % ukupnih prihoda. Namijenjeni su za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 51.242.973,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 139.228,00 kn, te za ugovorene obveze vezano uz aktivnost Osnovna djelatnost Zaklade Akademije u iznosu 800.000,00 kn. U okviru prihoda namijenjenih za financiranje rashoda poslovanja, vrijednosno značajnija sredstva su namijenjena za bruto plaće zaposlenika u iznosu 30.044.000,00 kn, nagrade akademikima u iznosu 16.018.914,00 kn, te za naknade troškova zaposlenima i druge rashode za zaposlene u iznosu 1.817.485,00 kn. Prihodi iz proračuna za nabavu nefinancijske imovine su namijenjeni za nabavu knjiga u iznosu 69.992,00 kn i računalne opreme u iznosu 69.935,00 kn.

Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna iznose 10.005.755,00 kn i čine 14,9 % ukupnih prihoda. Odnose se na tekuće pomoći iz proračuna u iznosu 7.426.759,00 kn i tekuće pomoći od drugih subjekata unutar općeg proračuna u iznosu 2.578.996,00 kn. Sredstva tekuće pomoći iz proračuna se odnose na pomoći od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta u iznosu 6.356.429,00 kn i Ministarstva kulture u iznosu 1.070.330,00 kn. Putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta su primljena sredstva za plaće znanstvenih novaka, te naknade za prijevoz na posao i s posla, regres, jubilarne nagrade i dar djeci znanstvenih novaka u iznosu 4.778.502,00 kn, realizaciju znanstveno istraživačko - razvojnih projekata u iznosu 820.000,00 kn, organiziranje znanstvenih skupova i manifestacija u iznosu 499.358,00 kn i sufinanciranje znanstvenih knjiga u iznosu 258.569,00 kn. Putem Ministarstva kulture su primljena sredstva za izložbe, nakladničku djelatnost, nabavu opreme i terenska arheološka istraživanja vezano uz realizaciju Programa kulturnog razvitka za 2012. Vrijednosno značajnija sredstva su doznačena za sufinanciranje časopisa Forum u iznosu 188.800,00 kn, opremanje Kabineta grafike u iznosu 100.000,00 kn, održavanje XI. trijenala hrvatskog kiparstva u iznosu 100.000,00 kn, održavanje VI. Hrvatskog trijenala grafike u iznosu 80.000,00 kn, te za arheološka istraživanja i zaštitu kulturnog dobra na arheološkom lokalitetu Štrbinci u Đakovu (antička Certissa) u iznosu 60.000,00 kn. Tekuće pomoći od drugih subjekata unutar općeg proračuna se odnose na pomoći iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 2.578.996,00 kn. Vrijednosno značajnija sredstva se odnose na pomoći Grada Zagreba u iznosu 608.907,00 kn i Grada Dubrovnika u iznosu 600.000,00 kn, a namijenjena su za sufinanciranje aktivnosti Programa javnih potreba u kulturi za 2012.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija su ostvareni u iznosu 3.605.267,00 kn. Odnose se na vlastite prihode u iznosu 2.901.150,00 kn i prihode od donacija u iznosu 704.117,00 kn. Vrijednosno značajniji vlastiti prihodi se odnose na prihode od zakupnina za prostore u vlasništvu Akademije dane u zakup u iznosu 1.479.515,00 kn, prihode od prodaje ulaznica za Arboretum Trsteno u iznosu 778.475,00 kn, od prodaje knjiga i grafičkih mapa u iznosu 283.219,00 kn, članarina u iznosu 93.749,090 kn, najamnina za stanove u vlasništvu Akademije dane u najam u iznosu 69.534,00 kn i prihode od prodaje časopisa Forum u iznosu 20.550,00 kn. Prema odredbama članka 39. Zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. (Narodne novine 24/12 i 132/12), obveze uplate vlastitih prihoda u proračun se ne odnose na znanost, te Akademija nije obvezna vlastite prihode uplaćivati u državni proračun. Vrijednosno značajnije donacije su ostvarene od pravne osobe za organiziranje izložbe Kultura pušenja – Od tabua do tabua u iznosu 250.000,00 kn, od Zaklade za sufinanciranje izdavačke djelatnosti i organiziranje međunarodnog znanstvenog skupa Hrvatska ćirilica baština u iznosu 113.000,00 kn, te od fizičke osobe (investitora) za stručno vođenje arheoloških istraživanja i konzervaciju pokretnih arheoloških nalaza na prostoru predviđenom za gradnju stambenog objekta u Sisku u iznosu 79.112,00 kn.

Prihodi od imovine su ostvareni u iznosu 1.132.398,00 kn, a odnose se na prihode od kamata na oročena sredstva i depozite po viđenju u iznosu 928.353,00 kn, te na prihode od dividendi i pozitivnih tečajnih razlika u iznosu 204.045,00 kn.

Vrijednosno značajniji prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, odnose se na sredstva naplaćena u ovršnim postupcima u iznosu 155.213,00 kn i putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa u iznosu 42.944,00 kn.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine se odnose na naknade ostvarene putem Hrvatske autorske agencije za ostvarivanje i zaštitu autorskih prava za prava prikazivanja dijela Miroslava Krležu u iznosu 171.953,00 kn i prihode od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 25.826,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni rashodi za 2012. su ostvareni u iznosu 70.358.040,00 kn, što je za 978.040,00 kn ili 1,4 % više od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	53.553.726,00	53.632.991,00	100,1
2.	Materijalni rashodi	15.837.758,00	14.762.670,00	93,2
3.	Financijski rashodi	37.404,00	52.989,00	141,7
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	21.650,00	102.900,00	475,3
4.	Ostali rashodi	1.221.000,00	891.100,00	73,0
5.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.634.374,00	915.390,00	56,0
	Ukupno	72.305.912,00	70.358.040,00	97,3
	Manjak prihoda	1.110.327,00	3.021.208,00	272,1

Od ukupno ostvarenih rashoda u iznosu 70.358.040,00 kn, vrijednosno su značajniji rashodi za zaposlene u iznosu 53.632.991,00 kn i materijalni rashodi u iznosu 14.762.670,00 kn. Rashodi za zaposlene čine 76,2 % ukupnih rashoda. Odnose se na bruto plaće za redovni rad u iznosu 31.580.079,00 kn, druge rashode za zaposlene u iznosu 16.971.780,00 kn, te doprinose na plaće u iznosu 5.081.132,00 kn. U okviru rashoda za bruto plaće evidentirani su rashodi za plaće službenika, namještenika, te znanstvenog, suradničkog i stručnog osoblja u iznosu 27.708.446,00 kn i rashodi za plaće znanstvenih novaka u iznosu 3.871.633,00 kn. Od ukupno ostvarenih drugih rashoda za zaposlene u iznosu 16.971.780,00 kn, na nagrade akademikima se odnosi 16.018.914,00 kn.

Materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 14.762.670,00 kn ili 21,0 % ukupnih rashoda. Odnose se na rashode za usluge u iznosu 9.052.734,00 kn, materijal i energiju u iznosu 2.941.730,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 1.673.678,00 kn, naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu 429.729,00 kn, te druge rashode poslovanja u iznosu 664.799,00 kn (premije osiguranja, reprezentacija, članarine i drugo). Vrijednosno značajniji rashodi za usluge se odnose na usluge čuvanja imovine i osoba u iznosu 1.331.468,00 kn, tekuće i investicijsko održavanje u iznosu 1.268.083,00 kn, autorske honorare u iznosu 1.219.764,00 kn, te usluge tiskanja (knjiga, brošura i kataloga) u iznosu 1.048.978,00 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine su ostvareni u iznosu 915.390,00 kn, što je za 718.984,00 kn ili 44,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednosno značajniji se odnose na nabavu postrojenja i opreme (računala i računalna oprema i uredski namještaj) u iznosu 427.839,00 kn, radove na rekonstrukciji zgrade Pojata u Arboretumu Trsteno u iznosu 293.834,00 kn, te nabavu knjiga i umjetničkih djela u iznosu 125.128,00 kn.

Manjak prihoda za 2012. iznosi 3.021.208,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnih godina iznosi 29.968.823,00 kn, te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 26.947.615,00 kn. Preneseni višak se sastoji od prihoda koji su ostvarivani na tržištu od zakupa poslovnih prostora, kamata na oročena sredstava, prihoda od prodaje ulaznica, knjiga i stanova u vlasništvu Akademije, te drugih neutrošenih prihoda ostvarenih u ranijim godinama.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 342.302.557,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2012.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	311.913.046,00	306.847.218,00	98,4
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	1.674.818,00	1.674.818,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	296.553.683,00	292.537.416,00	98,6
1.3.	Postrojenja i oprema	5.301.055,00	4.142.475,00	78,1
1.4.	Prijevozna sredstva	59.410,00	29.541,00	49,7
1.5.	Druga nefinancijska imovina	8.324.080,00	8.462.968,00	101,7
2.	Financijska imovina	38.528.558,00	35.455.339,00	92,0
2.1.	Novčana sredstva	30.284.155,00	27.236.057,00	89,9
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	70.708,00	151.742,00	214,6
2.3.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	1.789.800,00	1.789.800,00	100,0
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.617.045,00	1.654.956,00	102,3
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	4.766.850,00	4.622.784,00	97,0
Ukupno imovina		350.441.604,00	342.302.557,00	97,7
3.	Obveze	5.427.715,00	5.357.704,00	98,7
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	4.999.883,00	5.009.656,00	100,2
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	1.120,00	6.982,00	623,4
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	426.712,00	341.066,00	79,9
4.	Vlastiti izvori	345.013.889,00	336.944.853,00	97,7
Ukupno obveze i vlastiti izvori		350.441.604,00	342.302.557,00	97,7

Koncem 2012., vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora, iskazana je u iznosu 342.302.557,00 kn. U odnosu na stanje iskazano početkom 2012., vrijednost ukupne imovine, te obveza i vlastitih izvora je smanjena za 8.139.047,00 kn ili 2,3 %. Vrijednosti nefinancijske imovine je manja za 5.065.828,00 kn ili 1,6 %, a vrijednost financijske imovine za 3.073.219,00 kn ili 8,0 %. Na smanjenje nefinancijske imovine je utjecao obračun ispravka vrijednosti na poslovne i stambene objekte, postrojenja i opremu, a na smanjenje financijske imovine utjecalo je smanjenje novčanih sredstava na računima u poslovnim bankama.

Vrijednosno značajnija nefinancijska imovina se odnosi na poslovne objekte u iznosu 287.869.888,00 kn, knjige, umjetnička dijela i druge izložbene vrijednosti u iznosu 7.708.425,00 kn, postrojenja i opremu u iznosu 4.142.475,00 kn, stambene objekte u iznosu 1.779.082,00 kn i zemljište u iznosu 1.674.818,00 kn. Iskazana vrijednost poslovnih objekata se odnosi na 28 nekretnina u Zagrebu i izvan Zagreba, od kojih su pojedine zaštićeno kulturno dobro, parkovi prirode i spomenici parkovne arhitekture, a pojedine nekretnine su pod urbanističkom zaštitom. Pojedine nekretnine Akademija koristi za svoje potrebe, pojedine su dane u zakup, a tri nekretnine se ne koriste. Za obavljanje djelatnosti izvan Zagreba, koristi se sedam poslovnih prostora u vlasništvu gradova i županija.

Vrijednosno najznačajnija financijska imovina se odnosi na novac u banci i blagajni u iznosu 27.236.057,00 kn. U okviru navedenog iznosa su iskazana i sredstva u iznosu 3.659.461,00 kn, koja su ranijih godina ostala na računu kod poslovne banke nad kojom je zaključen stečajni postupak. Tijekom 2012. raspoloživa novčana sredstava u iznosu 20.400.000,00 kn su oročavana kod dvije poslovne banke.

Potraživanja u iznosu 1.806.698,00 kn se odnose na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 1.654.956,00 kn, potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknade bolovanja duža od 90 dana u iznosu 150.960,00 kn i potraživanja od zaposlenih u iznosu 782,00 kn. Potraživanja za prihode poslovanja se odnose na potraživanja za zakupnine u iznosu 811.284,00 kn, najamnine u iznosu 678.174,00 kn, potraživanja za prihode od prodaje ulaznica za Arboretum Trsteno u iznosu 66.595,00 kn, potraživanja za prihode od prodaje knjiga u iznosu 64.900,00 kn, potraživanja za članarine u iznosu 8.300,00 kn i druga potraživanja u iznosu 25.703,00 kn. Dospjela potraživanja iznose 1.503.636,00 kn. Za pojedina dospjela potraživanja su kod nadležnog državnog odvjetništva pokrenuti postupci za prisilnu naplatu.

U okviru rashoda budućih razdoblja i nedospjele naplate prihoda u iznosu 4.622.784,00 kn, evidentirane su plaće zaposlenicima i nagrade akademikima za prosinac 2012.

Obveze za rashode poslovanja u iznosu 5.009.656,00 kn se odnose na obveze za zaposlene u iznosu 4.591.550,00 kn, obveze prema dobavljačima roba, radova i usluga u iznosu 208.163,00 kn, obveze za povrat sredstava u državni proračun za bolovanja duža od 42 dana u iznosu 141.626,00 kn, za povrat jamčevnog pologa u iznosu 42.722,00 kn, te obveze za porez na dodanu vrijednost i druge obveze u iznosu 25.595,00 kn. Od ukupnih obveza za rashode poslovanja, dospjele obveze iznose 382.366,00 kn. Obveze iskazane koncem 2012. su u cijelosti podmirene do obavljanja revizije (studeni 2013.).

Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja u iznosu 341.066,00 kn se odnosi na obveze vezane uz projekte za koje su sredstva uplaćena, a realizacija se očekuje u narednom obračunskom razdoblju.

U okviru vlastitih izvora koji iznose 336.944.853,00 kn, iskazani su vlastiti izvori iz proračuna i drugi izvori u iznosu 307.184.656,00 kn, višak prihoda višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu 26.947.615,00 kn i obračunani prihodi poslovanja u iznosu 2.812.582,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Akademije.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, te dokumentacija i informacije o poslovanju Akademije. U fazi planiranja revizije primijenjeni su analitički postupci uz pomoć kojih je obavljena analiza značajnih pokazatelja, te su istražene promjene i odstupanja od planiranih veličina. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je primjena zakona, pravila, procedura, odluka i drugih internih akata, s ciljem utvrđivanja zakonitosti poslovanja. Obavljena je provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, a vrijednosno manje značajne stavke su testirane metodom uzorka. Provjerene su računovodstvene evidencije, popis imovine i obveza, ulazni računi, dokumentacija vezana uz prihode, obračun plaća i naknada za zaposlene, te provođenje postupaka javne nabave i izvršenje zaključenih ugovora o javnoj nabavi. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih financijskih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, imovina i obveze, prihodi, rashodi, te javna nabava.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje u dijelu koji se odnosi na poslovne knjige i financijske izvještaje i popis imovine i obveza, te procjenu i evidentiranje imovine, prihode u dijelu koji se odnosi na prihode od zakupnina, te rashode u dijelu koji se odnosi na rashode za zaposlene, materijalne rashode, te ostale rashode.

1. Planiranje

1.1. Financijski plan Akademije za 2012. je iznosio 66.930.000,00 kn. U studenom 2012. financijski plan je izmijenjen te iznosi 69.380.000,00 kn. Izmjenama financijskog plana prihodi i rashodi su više planirani za 2.450.000,00 kn ili 3,7 %. Prihodi iz državnog proračuna su planirani u iznosu 52.200.000,00 kn ili 75,2 % ukupno planiranih prihoda, a drugi prihodi u iznosu 17.180.000,00 kn ili 24,8 % ukupno planiranih prihoda. Prihodi iz državnog proračuna su planirani za financiranje programa Očuvanje kulturne baštine, a financijskim planom su raspoređeni za financiranje rashoda prema aktivnostima, te prema ekonomskoj klasifikaciji. Drugi prihodi su planirani prema izvorima financiranja (prihodi iz proračuna, vlastiti prihodi, prihodi iz drugih ministarstava, prihodi iz lokalnih proračuna i prihodi od donacija). Rashodi čije je financiranje planirano iz drugih prihoda, financijskim planom su raspoređeni prema namjenama, ali nisu raspoređeni prema programima i aktivnostima, odnosno prema programskoj klasifikaciji. Zbog navedenog postupanja, otežano je praćenje ostvarenja financijskog plana, odnosno aktivnosti vezanih uz kulturno - umjetničke programe i znanstveno istraživački rad. Obveza primjene proračunskih klasifikacija propisana je odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10). Prema odredbama članka 17. Zakona o proračunu, financijski plan proračunskih korisnika čine prihodi i primici, te rashodi i izdaci raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Odredbama članka 2. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama je određeno da proračunske klasifikacije čine okvir kojim se iskazuju i sustavno prate prihodi i primici, te rashodi i izdaci po nositelju, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji i izvoru financiranja. Nadalje, propisano je da su proračuni i proračunski korisnici dužni u procesima planiranja, izvršavanja, računovodstvenog evidentiranja i izvještavanja, iskazivati prihode i primitke, te rashode i izdatke prema proračunskim klasifikacijama u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskim klasifikacijama.

U financijski plan nije uključen višak prihoda ostvaren ranijih godina. Raspoloživi višak prihoda je početkom 2012. iznosio 29.968.823,00 kn, što je 43,2 % u odnosu na ukupno planirane prihode za 2012. Višak prihoda je ostvaren od vlastitih prihoda jer pored prihoda iz državnog proračuna, Akademija ostvaruje i značajne vlastite prihode (od zakupa poslovnih prostora, kamata na oročena sredstava, prihoda od prodaje ulaznica, knjiga, stanova u vlasništvu Akademije, te druge prihode). Prema odredbama zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske, Akademija je bila izuzeta od obveze uplate vlastitih prihoda u državni proračun. Namjena navedenih prihoda je uređena odredbama Statuta.

S obzirom na raspoloživi višak prihoda, Akademija raspolaže značajnim slobodnim novčanim sredstvima koja je tijekom godine oročavala kod poslovnih banaka. Tijekom 2012. oročavana su novčana sredstava u iznosu 20.400.000,00 kn na razdoblja po šest mjeseci. Koncem 2012. višak prihoda raspoloživ za sljedeće razdoblje iznosio je 26.947.615,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže cjelokupni financijski plan sastavljati u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, što podrazumijeva da se ukupni prihodi raspoređuju prema ekonomskoj klasifikaciji i izvorima, a rashodi i izdaci prema proračunskim klasifikacijama uz primjenu propisanih brojevanih oznaka i naziva.

S obzirom da Akademija ostvaruje vlastite prihode, koje nije obvezna uplaćivati u državni proračun, te da je koncem 2012. imala značajan raspoloživ višak prihoda, Državni ured za reviziju nalaže višak prihoda uključiti u financijski plan, te ga u skladu s odredbama Statuta, planirati za financiranje rashoda određenih programa i aktivnosti kako bi se mogli pratiti učinci ostvareni navedenim sredstvima.

- 1.2. *Akademija u očitovanju navodi da se najvećim dijelom financira sredstvima iz državnog proračuna, a manjim dijelom namjenskim sredstvima dobivenim iz drugih izvora za točno određene namjene te vlastitim prihodima koje ostvaruje pružanjem usluga na tržištu. Navodi da se prihodi i rashodi iz sredstava državnog proračuna planiraju prema aktivnostima i ekonomskoj klasifikaciji, međutim u dijelu koji se odnosi na planiranje prihoda i rashoda iz drugih izvora (prihodi od ministarstava, prihodi iz proračuna jedinica lokalne uprave i samouprave, te prihodi od donacija) to nije moguće jer se u trenutku izrade financijskog plana ne zna točna namjena sredstava, a iznosi se planiraju na bazi procjene u odnosu na prethodnu godinu. Namjena sredstava poznata je tek nakon što pojedino ministarstvo dostavi ugovor ili odluku o potpori. Akademija navodi se da za svaku namjensku doznaku sredstava postoji posebna kartica projekta na kojoj se evidentiraju svi primici i sve vrste izdataka koji su podmireni tim sredstvima, te da se u financijskom planu u prihodovnoj strani iskazuje planirani prihod s tog naslova a rashodi se iskazuju na rashodovnoj strani. Iz rashodovne strane financijskog plana vidljivo je koji se izdaci i u kojem iznosu financiraju sredstvima iz državnog proračuna, a koji rashodi i u kojem iznosu se financiraju namjenskim sredstvima. Zbog nemogućnosti planiranja prihoda i rashoda po aktivnostima i ekonomskoj klasifikaciji na način kako je to propisano Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama ustrojeno je praćenje tih prihoda i rashoda u okviru glavne knjige. Svaki izvor financiranja ima svoju šifru i na taj način su dostupni podaci o visini primljenih sredstava i vrstama troškova koji su financirani tim prihodima.*

Na nalog Državnog ureda za reviziju vezano uz uključivanje viška prihoda u financijski plan na način da se višak prihoda planira za financiranje određenih programa i aktivnosti, Akademija navodi da se iskazani višak prihoda odnosi na ostvarene vlastite prihode iz ranijih razdoblja, akumulirane u dužem vremenskom razdoblju (od 1991. nadalje). Navodi, da s obzirom da su navedeni viškovi prihoda rezultat poslovanja u određenom vremenskom razdoblju i u tom su razdoblju iskazani kao prihod tekućeg razdoblja nije bilo potrebe da se ponovo iskazuju u financijskom planu za iduću godinu. Također, navodi da zbog smanjenja prihoda iz državnog proračuna a i smanjenja vlastitih prihoda, Akademija unazad nekoliko godina iskazuje negativan rezultat poslovanja, pa su obveze prema dobavljačima podmirivane iz viška prihoda iz prethodnih razdoblja.

- 1.3. Državni ured za reviziju ostaje pri nalogu koji se odnosi na obvezu sastavljanja financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, što podrazumijeva da se ukupni prihodi raspoređuju prema ekonomskoj klasifikaciji i izvorima, a rashodi i izdaci prema proračunskim klasifikacijama uz primjenu propisanih bročanih oznaka i naziva, s obzirom da vlastiti prihodi nisu izuzeti od primjene propisa koji se odnose na planiranje. Nadalje, Državni ured za reviziju smatra da financijskim planom treba definirati programe, aktivnosti i projekte te sredstva potrebna za njihovu provedbu, te planirane aktivnosti povezati sa ciljevima iz strateškog plana.

Državni ured za reviziju također ostaje pri nalogu vezano uz planiranje viška prihoda za financiranje rashoda određenih programa i aktivnosti. Financijskim planom treba planirati rashode koji će se financirati viškom prihoda, što ne znači da se višak prihoda ponovno iskazuje kao prihod u poslovnim knjigama, već će se iskazati samo rashodi financirani iz viška prihoda. Odredbama članka 52. Statuta određeno je da su prihodi Akademije sredstva za redovitu djelatnost koja se osiguravaju u proračunu Republike Hrvatske, sredstva ostvarena vlastitom djelatnošću te sredstva iz drugih izvora. Odredbama članaka 53. i 54. Statuta određeno je za koje namjene se navedeni prihodi koriste, a odredbama članka 57. Statuta je određeno da Akademija u skladu s namjenama, financijskim planom raspoređuje sredstva za ostvarivanje svojih zadataka, te da namjenska sredstva Predsjedništvo Akademije raspoređuje samostalno, bez obzira na to iz kojih izvora potječu.

2. Računovodstveno poslovanje

- 2.1. Računovodstveno poslovanje se obavlja prema propisima koji uređuju proračunsko računovodstvo. Ustrojene su propisane poslovne knjige: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Način vođenja muzejske i knjižnične dokumentacije koja nastaje u muzejima, galerijama, zbirnama i knjižnicama unutar ustanova, kao i postupci koji se odnose na stvaranje i pohranjivanje muzejske, knjižnične i arhivske građe, uređen je propisima donesenim na temelju odredbi Zakona o muzejima (Narodne novine 142/98 i 65/09), Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi (Narodne novine 108/02), Zakona o knjižnicama (Narodne novine 105/97, 5/98, 104/00 i 69/09), Pravilnika o zaštiti knjižnične građe (Narodne novine 52/05), Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (Narodne novine 105/97, 64/00 i 65/09) i Pravilnika o evidencijama u arhivima (Narodne novine 105/97 i 64/00). Prema navedenim propisima, u organizacijskim jedinicama Akademije su ustrojene knjige inventara: umjetnina, muzejskih predmeta, knjižnične građe i arhivskog gradiva. U knjigu inventara umjetnina i muzejskih predmeta se unose zaprimljeni predmeti prema dodijeljenom inventarnom broju, oznaci zbirke, autoru, podaci o materijalu i tehnici, te o veličini predmeta. U knjigu inventara knjižnične građe uz dodijeljeni inventarni broj unose se podaci o izdavaču i mjestu izdanja uz opis knjižne građe.

- Poslovne knjige i financijski izvještaji

U glavnoj knjizi i financijskim izvještajima koncem 2012. je iskazana vrijednost imovine u iznosu 342.302.557,00 kn, a odnosi se na nefinancijsku imovinu u iznosu 306.847.218,00 kn i financijsku imovinu u iznosu 35.455.339,00 kn.

U okviru financijske imovine koja je iskazana u iznosu 35.455.339,00 kn, iskazano je stanje novčanih sredstava u banci i blagajni u iznosu 27.236.057,00 kn, potraživanja u iznosu 1.806.698,00 kn i dionica u iznosu 1.789.800,00 kn.

Iskazano stanje novčanih sredstva u iznosu 27.236.057,00 kn je veće za 3.659.461,00 kn u odnosu na stvarno stanje. Više iskazani iznos se odnosi na sredstva koja su ranijih godina ostala na računu kod poslovne banke nad kojom je sredinom 2012. zaključen stečajni postupak, a prijavljena tražbina Akademije nije naplaćena. Kod popisa navedena novčana sredstva nisu predložena za otpis kako bi se pravodobno provelo odgovarajuće evidentiranje u poslovnim knjigama. U tijeku obavljanja revizije (listopad 2013.) je donesena odluka o otpisu tražbine, te je u poslovnim knjigama za 2013. provedeno odgovarajuće evidentiranje koje je utjecalo na smanjenje financijske imovine i izvora vlasništva.

U okviru potraživanja koja su iskazana u iznosu 1.806.698,00 kn, nisu iskazana potraživanja od kupaca za prodane stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo. Navedena potraživanja su koncem 2012. evidentirana u pomoćnim knjigama u iznosu 270.598,00 kn. Na temelju sudskih presuda iz ranijih godina, pojedini najmoprimci su ostvarili pravo na otkup stana na kojem je postojalo stanarsko pravo. Koncem 2012., u otkupu je bilo devet stanova za koje su sudske presude donesene u razdoblju od 1995. do 2004. Navedenim presudama, kupci stanova su preuzeli obvezu da utvrđenu kupoprodajnu cijenu stanova u iznosu 873.329,00 kn, plaćaju u mjesečnim obrocima tijekom 20, odnosno 22 godine. Do konca 2012. je uplaćeno 602.731,00 kn ili 69,0 % ukupno utvrđene kupoprodajne cijene stanova. Nedospjela potraživanja za kupoprodajnu cijenu stanova u iznosu 270.598,00 kn nisu evidentirana u glavnoj knjizi i iskazana u financijskim izvještajima u okviru potraživanja. Potraživanja od kupaca za prodane stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo trebalo je evidentirati u glavnoj knjizi i iskazati u financijskim izvještajima. Prema odredbama članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, pomoćne knjige jesu analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima je iskazana vrijednost dionica banke u iznosu 1.789.800,00 kn. Prema obavijesti Središnjeg klirinškog depozitarnog društva o stanju dionica iz siječnja 2012., tržišna vrijednost navedenih dionica je iznosila 3.631.504,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati potraživanja za prodane stanove u glavnoj knjizi.

S obzirom da je poznata tržišna vrijednost dionica, a radi realnog iskazivanja imovine, Državni ured za reviziju predlaže vrijednost dionica evidentirati u poslovnim knjigama prema obavijesti Središnjeg klirinškog depozitarnog društva o tržišnoj vrijednosti dionica.

- Popis imovine i obveza, te procjena i evidentiranje imovine

Odredbom članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, za proračun i proračunske korisnike je propisana obveza obavljanja popisa imovine i obveza na kraju poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Svrha popisa je usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Iznimno proračun i proračunski korisnici koji obavljaju muzejsku, knjižničarsku ili bibliotečnu djelatnost popis knjiga i bibliotečne građe mogu obaviti u roku koji nije duži od tri godine.

Na temelju odredbe članka 14. Zakona o muzejima, muzeji, galerije i zbirke unutar ustanova i drugih pravnih osoba dužni su svakih pet godina izvršiti popis muzejske građe kako bi se utvrdio broj i stanje muzejskih predmeta, stupanj njihove dokumentiranosti i mjere zaštite, sukladno općem aktu muzeja.

Prema donesenoj Odluci o godišnjem popisu imovine i obveza za 2012., te o osnivanju popisnih povjerenstava, imenovano je Središnje povjerenstvo za popis i šest povjerenstava za popis pojedinih vrsta imovine i obveza. Jedno od povjerenstava je imenovano za popis umjetnina u fundusu i posebnim zbirkama unutar fundusa u muzejsko galerijskim jedinicama. Popis muzejske i knjižnične građe je obavljen u rokovima propisanim Zakonom o muzejima. Posljednji popis muzejske i knjižnične građe je obavljen 2011., a popisom za 2012. su utvrđene izmjene i dopune pojedinog fundusa u odnosu na 2011.

Na temelju dostavljenih izvještaja povjerenstava za popis, sastavljeno je izvješće o obavljenom popisu u kojem nisu utvrđene razlike knjigovodstvenog stanja u odnosu na stanje utvrđeno popisom. U izvješću središnjeg povjerenstva su navedeni određeni nedostaci vezano uz: obilježavanje pokretne imovine i nemogućnost lakšeg prepoznavanja putem bar koda, lociranje opreme prema odgovarajućim ustrojstvenim jedinicama, te uz način postupanja s opremom koja je rashodovana u ranijim razdobljima, a nije otuđena ili uništena. Također je skrenuta pozornost da imovina za koju su ustrojene pomoćne evidencije prema posebnim propisima nije evidentirana u poslovnim knjigama. Predloženo je da se utvrdi rok do kojeg Odjel za ekonomsko financijske poslove treba otkloniti uočene nedostatke.

Revizijom je utvrđeno da podaci o popisu imovine nisu uneseni u popisne liste pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima kako je propisano odredbom članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Popisom nije pravilno utvrđeno stanje financijske imovine jer je stanje novčanih sredstava na računima kod poslovnih banaka popisano prema stanju evidentiranom u poslovnim knjigama, bez utvrđivanja stvarnog stanja. Potraživanja i obveze su popisani prema skupinama računa iz računskog plana u ukupnom iznosu prema stanju evidentiranom u glavnoj knjizi, a popis pojedinačnih potraživanja i obveza prema subjektima nije sastavljen. Popisu imovine i obveza nije posvećena dužna pažnja vezano uz pripremu dokumentacije za popis, vrijednosno iskazivanje imovine radi usklađenja knjigovodstvenog stanja s popisanim i realnog iskazivanja podataka o vrijednosti imovine i obveza u poslovnim knjigama.

Imovina koja se odnosi na knjige, umjetnička dijela i druge izložbene vrijednosti, iz fundusa i posebnih zbirki unutar fundusa u muzejsko galerijskim jedinicama i knjižnici, koja je naslijeđena (oporučno) ili darovana, evidentirana je u pomoćnim knjigama koje su ustrojene prema posebnim propisima. Umjetnine iz Strossmayerove galerije starih majstora se vode u zasebnom računalnom sustavu (softver M++) gdje je evidentirana i njihova vrijednost. Pojedine darovane ili naslijeđene nekretnine, skulpture i drugi muzejski predmeti, arhivska građa te umjetnički inventar koji prema rješenjima Ministarstva kulture imaju svojstva kulturnog dobra, evidentirani su u pomoćnim evidencijama bez podataka o vrijednosti. Navedena imovina nije evidentirana u glavnoj knjizi, niti iskazana u financijskim izvještajima. Odredbom članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano da imovina, obveze i vlastiti izvori određuju financijski položaj proračuna odnosno proračunskih korisnika. Odredbama članka 19. navedenog Pravilnika je propisano da se imovina početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno procijenjenoj vrijednosti.

Skreće se pozornost da je Ministarstvo financija, u cilju učinkovitog upravljanja državnom imovinom i izvještavanja o financijskom položaju države, u studenom 2013. sastavilo Uputu o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske, koju su dužni primjenjivati svi proračunski i izvanproračunski korisnici, te drugi korisnici državne imovine. Obveznici primjene Upute su dužni utvrditi pojavne oblike državne imovine, pojedinačno i zbirno uz iskazivanje vrijednosti. Pristup kod vrednovanja imovine ovisi o vrsti i namjeni imovine. Uputom su detaljnije opisani pojedini pristupi koji se primjenjuju kod vrednovanja imovine: interna procjena, procjena po ovlaštenom procjenitelju i procjena u iznosu pojedinačne vrijednosti od 1,00 kn.

Podaci o nekretninama sa stanjem na dan 31. prosinca 2012., nisu dostavljeni Agenciji za upravljanje državnom imovinom, radi unosa u Registar državne imovine. Odredbama članaka 25. i 27. Uredbe o Registru državne imovine (Narodne novine 55/11) je propisano da su tijela državne uprave, zavodi i pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, kao i drugi korisnici državnog proračuna dužni do 31. siječnja svake godine Agenciji za upravljanje državnom imovinom, dostaviti podatke sa stanjem na 31. prosinca prethodne godine, o nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske koje koriste, o nekretninama u svome vlasništvu, kao i o svim drugim nekretninama koje koriste na temelju ugovora o zakupu, ugovora o najmu ili ugovora o korištenju. Sve podatke o promjenama u stjecanju i raspolaganju navedenim nekretninama, dužni su dostaviti najkasnije u roku 30 dana od svake promjene. U srpnju 2013. stupio na snagu Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13) prema kojem poslove Agencije za upravljanje državnom imovinom koji se odnose na vođenje Središnjeg registra preuzima Državni ured za upravljanje državnom imovinom. Odredbom članka 79. navedenog Zakona, propisano je da Središnji registar počinje s radom 1. siječnja 2014. Do početka rada Središnjeg registra sva tijela državne uprave, trgovačka društva i pravne osobe s javnim ovlastima, a koja na bilo koji način upravljaju i raspoložu imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, te ustanove kojima je jedan od osnivača Republika Hrvatska ili Vlada Republike Hrvatske, dužna su dostaviti u Središnji registar sve podatke iz svojih registara i službenih evidencija.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa imovine i obveza, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, s ciljem realnog iskazivanja podataka o imovini i obvezama u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima.

Državni ured za reviziju nalaže vrednovati imovinu za koju to do sada nije učinjeno, a procjenu vrijednosti imovine obaviti na jedan od načina određenih Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske, te vrijednost navedene imovine evidentirati u glavnoj knjizi.

Također, nalaže postupanje u skladu s odredbama Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, vezano uz dostavljanje podataka o imovini nadležnom državnom tijelu.

- 2.2. *Akademija prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju vezano uz evidentiranje u glavnoj knjizi potraživanja za prodane stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo i izjavljuje da će postupiti u skladu s danim nalogom.*

Vezano uz prijedlog da se dionice banke evidentiraju u poslovnim knjigama prema obavijesti Središnjeg klirinškog depozitarnog društva o tržišnoj vrijednosti dionica, Akademija obrazlaže da je na računu kod poslovne banke imala deponirana sredstva koja su kod pretvorbe poslovne banke silom zakona pretvorena u dionice, pa je Akademija na taj način dobila 942 „Bond“ dionice navedene banke. Tijekom razdoblja broj dionica se mijenjao ali nominalni iznos je ostao isti. Nadalje navodi da su nakon konzultacija s Ministarstvom financija dionice evidentirane u poslovnim knjigama Akademije u nominalnom iznosu.

U očitovanju vezanom uz nalaz da pojedina imovina nije evidentirana u glavnoj knjizi, Akademija obrazlaže da muzejsko – galerijske jedinice u sastavu Akademije (Gliptoteka, Kabinet grafike, Strossmayerova galerija starih majstora, Muzej arhitekture, Zbirka Baltazara Bogišić i Zbirka Maksimilijana Vanke), Knjižnica i Arhiv Akademije prate imovinu u skladu s posebnim propisima kojima je uređena muzejska, knjižničarska i arhivska djelatnosti. Nadalje, smatraju da postupanjem po posebnim zakonima (lex specialis) i podzakonskim propisima koji imaju prednost pred općim propisima, u cijelosti vode i ažuriraju inventarnu i drugu dokumentaciju o građi u svojem vlasništvu (koja uživa posebnu zaštitu u rangu zaštićenog kulturnog dobra, dobra od nacionalnog značaja ili dobra pod preventivnom zaštitom) i kroz evidencije određene općim propisima o proračunskom računovodstvu.

U očitovanju vezano uz nalog da je Akademija obvezna podatke o svojoj imovini i vrijednosti nekretnina dostaviti nadležnom državnom tijelu, navodi da je nalog neosnovan, jer je člankom 3. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske određen pojam državne imovine u koju se ni po kojoj osnovi ne može svrstati imovina Akademije stečena ex lege, s obzirom da je prema odredbi članka 27. Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti propisano da je Akademija vlasnik nekretnina, knjižnica, znanstvenih i umjetničkih zbirki i ostalih pokretnina koje je stekla darovanjem, zapisom ili na drugi način. Dotadašnje pravo raspolaganja društvenom imovinom na temelju navedenih odredbi zamijenjeno je pravom vlasništva nad tom imovinom, što potvrđuju preslike priloženih zemljišnoknjižnih izvadaka o zemljišno-knjižnom pravu vlasništva i Rješenjem Općinskog suda u Zagrebu Zemljišno-knjižni odjel kojim se određuje uknjižba prava vlasništva na nekretnine društvenog vlasništva s upisanim tijelom upravljanja odnosno uknjiženim pravom korištenja u korist Akademije od 30. ožujka 1995. Na temelju navedenog obrazloženja smatraju da Akademija kao pravna osoba kao ni njezina imovina nisu u vlasništvu Republike Hrvatske.

- 2.3. Državni ured ostaje pri nalogu vezano uz evidentiranje određene imovine u glavnoj knjizi i dostavljanje podataka o imovini tijelu nadležnom za Registar državne imovine. Iako se imovina koja je naslijeđena (oporučno) ili darovana - umjetnička dijela i druge izložbene vrijednosti, iz fundusa i posebnih zbirki unutar fundusa u muzejsko galerijskim jedinicama i knjižnici, vode u evidencijama koje su određene propisima o muzejima, knjižnicama i arhivima, Akademije je dužna u cijelosti postupati i prema odredbama propisa o proračunskom računovodstvu, te vrijednost ukupne imovine evidentirati u glavnoj knjizi i iskazati u financijskim izvještajima. Akademija je ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska, te je na temelju odredbi propisa vezanih uz Registar državne imovine dužna propisane podatke o imovini dostavljati nadležnom državnom tijelu. Registar je popis imovine u obliku dionica i poslovnih udjela u trgovačkim društvima, i nekretnina čiji je imatelj, odnosno vlasnik Republika Hrvatska, odnosno zavodi i druge pravne osobe kojih je osnivač Republika Hrvatska. Odredbom članka 4. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, državnom imovinom se smatra i imovina u vlasništvu pravnih osoba kojih je osnivač Republika Hrvatska.

3. Prihodi

- 3.1. Prihodi su u 2012. ostvareni u iznosu 67.336.832,00 kn. Vrijednosno najznačajniji se odnose na prihode iz proračuna koji su ostvareni u iznosu 52.182.201,00 kn i čine 77,5 % ukupnih prihoda.

Drugi prihodi se odnose na tekuće pomoći iz proračuna i od drugih subjekata unutar općeg proračuna u iznosu 10.005.755,00 kn, prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i od donacija u iznosu 3.605.267,00 kn, te prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, prihode od imovine i prodaje imovine ukupno u iznosu 1.543.609,00 kn. U okviru prihoda od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i od donacija, vrijednosno najznačajniji su prihodi od zakupnina koji su ostvareni u iznosu 1.479.515,00 kn.

- Prihodi od zakupnina

Prihodi od zakupnina su ostvareni u iznosu 1.479.515,00 kn, a odnose se na zakupnine za poslovne prostore u vlasništvu Akademije dane u zakup na duže vrijeme u iznosu 800.813,00 kn i zakupnine za prostore dane u najam jednokratno radi održavanja prigodnih izložbi i manifestacija u iznosu 678.702,00 kn. Ugovori o zakupu prostora na duže vrijeme su zaključeni s pravnim osobama ranijih godina, bez provedenih javnih natječaja radi odabira najbolje ponude. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 6. Zakona o zakupu i prodaji poslovnog prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04, 38/09), koji je važio do studenog 2011. i odredbama članka 6. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11), kojima je propisano da se poslovni prostor u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba u njihovu vlasništvu, daje u zakup putem javnog natječaja. Ugovorima o zakupu je utvrđena površina prostora i zakupnina, način plaćanja, uvjeti i vrijeme korištenja poslovnih prostora, te druga prava i obveze ugovornih strana. Koncem 2012., u financijskim izvještajima su iskazana potraživanja za zakupnine za prostore u vlasništvu Akademije dane u zakup na duže vrijeme u iznosu 811.284,00 kn. Za naplatu potraživanja od zakupa poduzimaju se odgovarajuće mjere naplate putem slanja opomena i dostavljanja tužbenih zahtjeva nadležnom državnom odvjetništvu za zastupanje u postupcima prisilne naplate duga s pripadajućim kamatama.

Državni ured za reviziju nalaže poslovne prostore u vlasništvu Akademije davati u zakup putem javnog natječaja u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora.

- 3.2. *Akademija navodi da je odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora Zakonom uređeno zasnivanje i prestanak zakupa poslovnoga prostora te međusobna prava i obveze zakupodavca i zakupnika, kao i kupoprodaja poslovnoga prostora u vlasništvu Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, grada ili općine sadašnjem zakupniku, odnosno sadašnjem korisniku. S obzirom da je na temelju odredbi Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, Akademija najviša znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj od osobite nacionalne važnosti, Akademija navodi da je vlasnik nekretnina, knjižnica, znanstvenih i umjetničkih zbirki i ostalih pokretnina koje je stekla darovanjem, zapisom ili na drugi način, te s te pravne osnove nije obveznik primjene Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora.*

Akademija smatra da nekretnina u svom vlasništvu, kao i svaki drugi zemljišno – knjižni vlasnik, može raspolagati bez ograničenja u pravnom prometu, u skladu s odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12).

- 3.3. S obzirom da je Zakonom o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora uređeno zasnivanje i prestanak zakupa poslovnoga prostora te međusobna prava i obveze zakupodavca i zakupnika, kao i kupoprodaja poslovnoga prostora u vlasništvu Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, grada ili općine, Državni ured za reviziju ostaje kod naloga o obvezi davanja u zakup poslovnog prostora u vlasništvu Akademije putem javnog natječaja. Činjenica da je Akademija vlasnik nekretnina ne izuzima je od obveze da prostore daje u zakup putem javnog natječaja u skladu s odredbama članka 6. stavka 1. navedenog Zakona. Nadalje, Akademija je kao proračunski korisnik dužna primjenjivati proračunska načela - ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti, kako bi se postigao najbolji odnos između upotrebljenih sredstava i postignutih rezultata. U cilju pridržavanja navedenih načela nužna je transparentnost, pa informacije o davanju u zakup poslovnih prostora trebaju biti dostupne svim zainteresiranim stranama kako bi se postigao najviši iznos zakupnine.

4. Rashodi

- 4.1. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 70.358.040,00 kn. Ostvareni rashodi se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 53.632.991,00 kn, materijalne rashode u iznosu 14.762.670,00 kn, financijske rashode u iznosu 52.989,00 kn, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu 102.900,00 kn, ostale rashode u iznosu 891.100,00 kn, te rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 915.390,00 kn.

Uočene nepravilnosti i propusti se odnose na rashode za zaposlene, materijalne rashode i ostale rashode.

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene su ostvareni u iznosu 53.632.991,00 kn. Odnose se na rashode za bruto plaće u iznosu 31.580.079,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 5.081.132,00 kn, nagrade akademikima u iznosu 16.018.914,00 kn, te druge rashode za zaposlene u iznosu 952.866,00 kn.

Plaće i materijalna prava zaposlenika Akademije su regulirana Zakonom o plaćama u javnim službama (Narodne novine 27/01, 39/09), Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine 38/01, 112/01, 62/02, 156/02, 162/03, 39/05, 82/05, 133/05, 30/06, 118/06, 22/07, 112/07, 127/07, 124/11, 142/11, 77/12, 98/12, 112/12, 121/12,) koja je važila do 1. siječnja 2013. kada je stupila na snagu nova Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine 25/13, 72/13 i 151/13), Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine 115/10 i 141/12) i Kolektivnim ugovorom za znanost i visoko obrazovanje (Narodne novine 142/10).

Službenici i namještenici u Akademiji obavljaju poslove s područja znanstveno – istraživačke djelatnosti, muzejsko – galerijske djelatnosti i stručnih službi. Nazivi radnih mjesta i koeficijenti složenosti poslova u Akademiji su utvrđeni Odlukom o unutarnjem redu, nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (dalje u tekstu: Odluka o plaćama). Nazivi za pojedina radna mjesta i položaje kao i koeficijenti složenosti poslova, koji se odnose na radna mjesta i položaje tajnika Akademije, savjetnika predsjednika Akademije, pomoćnike tajnika, te upravitelje organizacijskih jedinica su utvrđeni u Odluci o plaćama, iako nisu bili predviđeni Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, do izmjene navedene Uredbe u prosincu 2013. Izmjenama navedene Uredbe iz prosinca 2013. predviđeni su posebni nazivi radnih mjesta i koeficijenti složenosti poslova u Akademiji, koji su utvrđeni Odlukom o plaćama.

U okviru rashoda za zaposlene evidentirani su rashodi za nagrade akademikima u iznosu 16.018.914,00 kn, koji se odnose na rashode za stalne mjesečne nagrade u iznosu 12.726.262,00 kn i posebne nagrade (funkcionalne dodatke) u iznosu 3.292.652,00 kn. Navedeni rashodi su u cijelosti financirani sredstvima državnog proračuna. Od ukupno isplaćenih nagrada, 15.855.634,00 kn je isplaćeno članovima Akademije (redoviti, dopisni te članovi suradnici) koji nisu zaposlenici Akademije. S obzirom da su nagrade isplaćivane članovima koji nisu zaposlenici Akademije, rashodi za navedene nagrade nisu planirani ni evidentirani na propisanom računu Računskog plana proračuna. Stalne mjesečne nagrade isplaćivane su redovitim članovima Akademije na temelju odredbi Zakona i Statuta. Odredbama članka 26. Zakona, kao i članka 53. Statuta određeno je da se na temelju programa rada Akademije, u proračunu Republike Hrvatske osiguravaju sredstva za redovitu djelatnost Akademije što znači između ostalog i sredstva za stalne mjesečne nagrade redovitim članovima. Prema odredbama članka 19. Zakona, redoviti članovi primaju stalnu mjesečnu nagradu u visini prosječnog osobnog dohotka u Republici Hrvatskoj za prethodno tromjesečje.

Odredbama članka 36. Statuta je određeno da redovitim članovima koji obavljaju dužnost predsjednika, potpredsjednika i glavnog tajnika Akademije, tajnika i zamjenika tajnika razreda, te izabranim članovima Predsjedništva, pripada posebna nagrada (funkcionalni dodaci članovima Akademije za obavljanje pojedine funkcije u tijelima Akademije). Statutom je također određeno da Predsjedništvo Akademije može posebnu nagradu odrediti i za obavljanje drugih funkcija u Akademiji, da se visina nagrada uređuje pravilnikom, te da Predsjedništvo odlučuje o isplati nagrada u okviru sredstava što se za tu svrhu dobivaju iz državnog proračuna. Pravilnikom o nagradama članova i članova Predsjedništva Akademije iz prosinca 2006., određeni su funkcionalni dodaci (posebne nagrade). Posebne nagrade za obavljanje pojedinih funkcija u tijelima Akademije su isplaćivane mjesečno za 43 akademika (predsjednika, dva potpredsjednika i glavnog tajnika Akademije, pet članova Predsjedništva bez funkcije, devet tajnika razreda, devet zamjenika tajnika razreda i 16 voditelja znanstvenih jedinica), te za devet članova suradnika koji nemaju naslov akademika, a obnašaju funkcije voditelja znanstvenih jedinica Akademije.

Državni ured za reviziju nalaže, rashode za nagrade članovima Akademije koji nisu zaposlenici Akademije, evidentirati u okviru rashoda za ostale naknade iz proračuna u novcu, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Također nalaže isplaćivati nagrade iz sredstava državnog proračuna u skladu s odredbama Zakona.

- Materijalni rashodi

U okviru materijalnih rashoda koji su ostvareni u iznosu 14.762.670,00 kn, ostvareni su rashodi za autorske honorare u iznosu 1.219.764,00 kn i rashodi za naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu 429.730,00 kn.

Rashodi za autorske honorare u iznosu 1.219.764,00 kn se odnose na naknade isplaćene za poslove obavljene u okviru izdavačke djelatnosti u iznosu 593.038,00 kn i drugih djelatnosti u iznosu 626.726,00 kn. U pojedinim slučajevima autorski honorari su isplaćivani na temelju pisanih zahtjeva i naloga odgovornih osoba (voditelja projekata) bez prethodno zaključenih ugovora o autorskom djelu. Također su isplaćivani za poslove koji po svojoj prirodi nisu autorska djela, kao što su korekture, lekture i uređivanje tekstova, prikupljanje rukopisa, mjesečne naknade za rad na određenoj dužnosti, naknade članovima umjetničkih odbora, te naknade za obavljanje administrativnih i drugih poslova. Prema odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (Narodne novine 167/03, 79/07, 80/11, 125/11 i 141/13), autorski honorari se isplaćuju isključivo ako se radi o autorskom djelu. Prema odredbama članka 5. stavka 1. navedenog Zakona, autorsko djelo je originalna intelektualna tvorevina iz književnoga, znanstvenog i umjetničkog područja koja ima individualni karakter, bez obzira na način i oblik izražavanja, vrstu, vrijednost ili namjenu. Nadalje, propisano je da se autorski honorari isplaćuju na temelju ugovora o autorskom djelu zaključenih isključivo u pisanom obliku.

U pojedinim slučajevima obračun poreza i doprinosa na naknade prema zaključenim ugovorima o djelu nije obavljan na pravilan način. Obračun se obavljao kao da se radi o autorskim honorarima, odnosno porezna osnovica se umanjivala za iznos priznatih rashoda, te su na tako utvrđenu osnovicu obračunavani porez i prirez, a doprinos nije obračunavan.

Odredbama članka 32. stavka 3. točke 11. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, 43/13, 120/13, 125/13 i 148/13), primici ostvareni ugovorom o djelu se smatraju drugim dohotkom, kod kojih se ne priznaju izdaci i na koje se obračunavaju porezi i prirezi, a na temelju članka 5. stavka 2. točke 2. Zakona o doprinosima (Narodne novine 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13), na njih se obračunavaju i doprinosi.

Državni ured za reviziju nalaže autorske honorare obračunavati i isplaćivati za autorska djela propisana odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, te na temelju ugovora zaključenog u pisanom obliku.

Nadalje, nalaže obračunavati i isplaćivati naknade temeljem ugovora o djelu u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.

- Ostali rashodi

Ostali rashodi su ostvareni u iznosu 891.100,00 kn, a vrijednosno najznačajniji se odnose na tekuće donacije Zakladi Akademije u iznosu 800.000,00 kn. Sredstva su u istom iznosu planirana i doznačena iz državnog proračuna. Prema obrazloženju Akademije, odnose se na naknadu za oduzete stanove koji su ranije bili u vlasništvu Akademije koja se osigurava u državnom proračunu i doznačava Zakladi. Akademija nema potpunu dokumentaciju iz koje bi bilo vidljivo na temelju čega se iz državnog proračuna planiraju navedena sredstva i doznačavaju Zakladi.

Iz dokumentacije bi trebalo biti vidljivo iz čega proizlazi obveza državnog proračuna vezana uz navedene stanove (broj oduzetih stanova, procijenjenu vrijednost), kao i podaci o ukupnoj visini naknade i razdoblju u kojem se naknada treba isplaćivati iz državnog proračuna.

U okviru ostalih rashoda također su ostvareni i rashodi za donaciju za nakladnički projekt Hrvatska i Europa (dalje u tekstu: Projekt) u iznosu 90.000,00 kn. Rashodi se odnose na autorske honorare za prijevod teksta, poslove urednika i glavnog urednika, a financirani su sredstvima državnog proračuna. S provedbom projekta se započelo 1992., a predviđeno je izdavanje pet svezaka edicije Hrvatska i Europa, od kojih bi svaki svezak obrađivao određeno razdoblje hrvatske povijesti. Osnovan je Odbor za Projekt, Počasni odbor Projekta te uredništvo za svaki svezak. Na temelju ugovora iz 1993., zaključenog s jednim suizdavačem, prvi svezak je izdan 1997. Akademija je 1998. zaključila ugovor o suizdavačkoj suradnji s drugim suizdavačem. Navedenim ugovorom su utvrđeni rokovi objavljivanja drugog, trećeg, četvrtog i petog sveska. Predviđeno je izdavanje jednog sveska godišnje u tri jezične verzije (hrvatski, engleski i francuski jezik), te je posljednji trebao biti izdan do konca 2002. Prema evidenciji Akademije, do konca 2012. izdana su četiri sveska na hrvatskom jeziku, te dva sveska na engleskom i tri na francuskom jeziku, za što je Akademija utrošila iznos 5.898.739,00 kn. Ugovorom je određeno da se dobit ostvarena prodajom edicije dijeli ovisno o uloženim financijskim sredstvima. Suizdavač je preuzeo obvezu vođenja administrativne i financijske dokumentacije vezane uz Projekt koju na zahtjev dostavlja izdavaču. Ugovoren je obračun ostvarenih prihoda i rashoda po objavljivanju određenog sveska. Nadalje, određeno je imenovanje povjerenstva kojeg čine predstavnici izdavača i suizdavača radi utvrđivanja financijskog stanja Projekta na temelju evidencija suizdavača, a što nije učinjeno. Akademija ne posjeduje izvještaj o financijskom stanju Projekta i ostvarenoj dobiti od prodaje edicije. U skladu s ugovorom, Akademija od suizdavača treba zatražiti obračun dobiti, te ukoliko je dobit ostvarena, isplatu pripadajućeg dijela dobiti na račun Akademije, s obzirom da je ugovoreno da se dobit ostvarena prodajom edicije dijeli ovisno o uloženim financijskim sredstvima. Koncem 2013. suizdavač je dostavio izvještaj o prodaji i troškovima suizdavača vezano uz Projekt, ostvarenim u razdoblju od 2007. do prosinca 2013., te naveo da kod obračuna sveukupnih troškova edicije nisu uračunati troškovi Akademije jer suizdavaču nisu poznati.

Državni ured za reviziju nalaže pribaviti dokumentaciju na temelju koje se sredstva iz državnog proračuna doznačavaju Zakladi.

Nadalje, nalaže poduzeti aktivnosti za završetak Projekta, pribaviti izvještaj o financijskom stanju Projekta, zatražiti isplatu dobiti ukoliko je dobit ostvarena, te utvrditi mogućnost daljnjeg financiranja završetka projekta sredstvima ostvarene dobiti, umjesto sredstvima državnog proračuna.

- 4.2. *Vežano uz nalog za evidentiranje rashoda za nagrade članovima Akademije koji nisu zaposlenici u okviru rashoda za ostale naknade iz proračuna u novcu, Akademija navodi da se sredstva za isplatu nagrada osiguravaju u državnom proračunu na poziciji ostalih rashoda za zaposlene od 1991., te da su u 1991. nagrade obračunavane i isplaćivane na isti način kao i plaće zaposlenih. Nadalje navodi da je slijedeće godine, Ministarstvo financija utvrdilo da će se obračun i isplata stalnih mjesečnih nagrada obavljati na način kao što se obračunava drugi dohodak, te da stalna mjesečna nagrada redovitim članovima ne predstavlja naknadu za rad nego ista predstavlja nagradu za društveno priznanje.*

Akademija navodi da Ministarstvo financija nije tražilo da se promijeni planska pozicija na kojoj se iskazuju sredstva za te namjene. S obzirom da Ministarstvo financija - Uprava za pripremu i planiranje proračuna i Uprava za izvršavanje državnog proračuna nisu tijekom cijelog razdoblja imali primjedbi na način evidentiranja planiranih sredstava na poziciji ostalih rashoda za zaposlene, Akademija smatra da nije pogrešno postupila tijekom cijelog razdoblja, te da se sredstva za isplatu stalnih mjesečnih nagrada zbog specifičnosti trebaju i nadalje planirati u okviru te pozicije.

Vežano uz nalog za postupanje u skladu s propisima pri obračunu i isplatu naknada prema ugovorima o djelu i ugovorima o autorskom djelu, Akademija navodi da za iznose manje od 2.000,00 kn nisu zaključivani posebni ugovori o autorskom djelu nego su honorari isplaćivani na temelju dokumentacije voditelja projekata iz sredstava projekata, uz prethodno odobrenje Uprave. Nadalje, navodi da je pri obračunu naknada za autorsko djelo ili prema ugovoru o djelu, u izuzetnim slučajevima omaškom korišten pogrešan naziv iz sustava za obračun, ali je obračun napravljen u skladu s propisima ovisno o tome je li bila riječ o ugovoru o autorskom djelu ili ugovoru o djelu, te da ni u jednom slučaju nije bilo pogrešnog obračuna.

Vežano uz nalog za pribavljanje dokumentacije na temelju koje se sredstva iz državnog proračuna doznačavaju Zakladi, Akademija daje sljedeće obrazloženje: Zaklada pravna osoba upisana u Zakladni upisnik. Stupanjem na snagu Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (Narodne novine 27/91), došlo je do brojnih sporova između Akademije i stanara, budući da je Akademija zastupala stajalište da se imovina Zaklade stečena darovanjem i nasljeđivanjem ne bi smjela prodajom umanjiti. Unatoč spomenutom stavu, Akademija je na temelju sudskih presuda bila primorana prodati ukupno četrdesetak stanova uz simboličnu cijenu koja je bila daleko manja od tržišne. Zbog toga je u veljači 1997. održan sastanak u Predsjedništvu Vlade Republike Hrvatske, na kojem je dogovoreno da će se radi smanjivanja učinjene materijalne štete, putem proračuna Akademije Zakladi odobravati iznos od 3.000.000,00 kn godišnje kao nadoknada za oduzete stanove. U državnom proračunu za 1998. bilo je osigurano 3.000.000,00 kn, tijekom sljedećih godina bila su osigurana sredstva u istom ili nešto manjem iznosu, u proračunu za 2012. u iznosu 800.000,00 kn, a u proračunu za 2013. u iznosu 200.000,00 kn. Cjelovit pregled sredstava koja su iz državnog proračuna bila namijenjena Zakladi nalazi se u ljetopisima Akademije za godine od 1998. do 2012.

- 4.3. Državni ured za reviziju ostaje pri nalogu da rashode za nagrade članovima Akademije koji nisu zaposlenici, treba evidentirati na propisanom računu Računskog plana proračuna. S obzirom da akademici nisu zaposlenici, da navedene nagrade ne predstavljaju primitke u smislu odredbi članka 14. Zakona o porezu na dohodak kojima je određeno što se smatra primicima po osnovi nesamostalnog rada, rashode za nagrade nije primjereno evidentirati u okviru rashoda za zaposlene. Proračunski korisnici su dužni dosljedno primjenjivati propisani jedinstveni računski plan. S obzirom da je Akademija proračunski korisnik, te da se podaci o rashodima Akademije uključuju u podatke o rashodima državnog proračuna, odnosno središnje i opće države, podaci o rashodima trebaju biti evidentirani na propisanim računima računskog plana proračuna kako bi informacije u izvještajima o rashodima navedenih proračuna bile pouzdane. Akademija treba posvetiti više pažnje pripremi financijskog plana i pravilnoj primjeni Računskog plana proračuna.

Državni ured za reviziju ostaje pri nalogu vezano za obračun i isplatu naknada prema ugovorima o djelu i ugovorima o autorskom djelu. Prema odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima autorski honorari isplaćuju isključivo ako se radi o autorskom djelu, a prema odredbama članka 5. stavka 1. navedenog Zakona, autorsko djelo je originalna intelektualna tvorevina iz književnoga, znanstvenog i umjetničkog područja koja ima individualni karakter, bez obzira na način i oblik izražavanja, vrstu, vrijednost ili namjenu, a utvrđeno je da su autorski honorari isplaćivani za poslove koji po svojoj prirodi nisu autorska djela. Nadalje, propisano je da se autorski honorari isplaćuju na temelju ugovora o autorskom djelu zaključenih isključivo u pisanom obliku, a pojedine autorske honorare Akademija je isplaćivala na temelju pisanih zahtjeva i naloga odgovornih osoba (voditelja projekata) bez prethodno zaključenih ugovora u pisanom obliku.

Državni ured za reviziju ostaje pri navodu da obračun poreza i doprinosa na naknade prema zaključenim ugovorima o djelu nije obavljan na pravilan način, jer se obračun obavljao kao da se radi o autorskim honorarima, odnosno porezna osnovica se umanjivala za iznos priznatih rashoda, te su na tako utvrđenu osnovicu obračunavani porez i prirez, a doprinos nije obračunavan.

Akademija je uz svoje očitovanje na nalog vezano za pribavljanje dokumentacije na temelju koje se sredstva iz državnog proračuna doznačavaju Zakladi Akademije priložila Zabilješku sa sastanka članova Koordinacijskog odbora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Predsjedništvu Vlade Republike Hrvatske iz veljače 1997., na kojem je između ostalog zaključeno da će Vlada Republike Hrvatske u Zakladu Akademije iz državnog proračuna za 1997. osigurati sredstva za izvršenje znanstvenih i umjetničkih zadaća Hrvatske akademije u iznosu 3.000.000,00 kn. U razdoblju od 1998. do 2013. iz državnog proračuna doznačena su sredstva u iznosu 34.200.259,00 kn. S obzirom da iz dostavljene dokumentacije nije vidljivo na temelju čega se sredstva i nadalje planiraju i doznačavaju iz državnog proračuna Zakladi putem Akademije, Državni ured za reviziju ostaje pri svom nalogu za pribavljanje navedene dokumentacije, koje bi trebala davati podatke o ukupnoj obvezi državnog proračuna vezano uz navedene stanove i razdoblju u kojem se treba podmiriti.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Akademije za 2012. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja
  - Iskazano stanje novčanih sredstva u iznosu 27.236.057,00 kn je veće za 3.659.461,00 kn u odnosu na stvarno stanje. Više iskazani iznos se odnosi na sredstva koja su ranijih godina ostala na računu kod poslovne banke nad kojom je sredinom 2012. zaključen stečajni postupak, a prijavljena tražbina Akademije nije naplaćena.
U okviru potraživanja koja su iskazana u iznosu 1.806.698,00 kn, nisu iskazana potraživanja od kupaca za prodane stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo, a koja su koncem 2012. iznosila 270.598,00 kn.
Pri obavljanju popisa imovine podaci u popisne liste nisu uneseni pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima. Potraživanja i obveze su popisani prema skupinama računa iz računskog plana u ukupnim iznosima prema stanjima računa evidentiranim u glavnoj knjizi, a nisu popisana prema subjektima i pojedinačnim iznosima.
Imovina koja se odnosi na knjige, umjetnička dijela i druge izložbene vrijednosti, iz fundusa i posebnih zbirka unutar fundusa u muzejsko galerijskim jedinicama i knjižnici, naslijeđena (oporučno) ili darovana, evidentirana je u pomoćnim evidencijama bez vrijednosti. Navedena imovina nije procijenjena i evidentirana u poslovnim knjigama, te nije iskazana u financijskim izvještajima, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu.
Podaci o imovini i vrijednosti nekretnina nisu dostavljeni Agenciji za upravljanje državnom imovinom radi unosa u Registar državne imovine, što nije u skladu s odredbama Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske. (točka 2. Nalaza)
  - Ugovori o zakupu poslovnih prostora su zaključeni s pravnim osobama ranijih godina, bez provedenih javnih natječaja, što nije u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora. (točka 3. Nalaza)
  - U pojedinim slučajevima autorski honorari su isplaćivani na temelju pisanih zahtjeva i naloga odgovornih osoba (voditelja projekata) bez prethodno zaključenih ugovora o autorskom djelu, a također su isplaćivani i za poslove koji po svojoj prirodi nisu autorska djela, što nije u skladu s odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima.

U pojedinim slučajevima naknade prema ugovorima o djelu nisu pravilno obračunavane i isplaćivane jer doprinos nije obračunan i plaćen, a obračun poreza i prireza nije obavljen na pravilan način, što nije u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima. (točka 4. Nalaza)

4. Akademija je najviša znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj. Pravna je osoba, sa sjedištem u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11. Akademija potiče i organizira znanstveni rad, zalaže se za primjenu postignutih rezultata, razvija umjetničku i kulturnu djelatnost, brine se o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u svijetu, objavljuje rezultate znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva te daje prijedloge i mišljenja za unapređivanje znanosti i umjetnosti na područjima koja su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku. Suraduje s drugim akademijama znanosti i umjetnosti, sveučilištima, znanstvenim ustanovama, državnim tijelima, kulturnim i drugim ustanovama te znanstvenicima i umjetnicima iz zemlje i inozemstva. Znanstveni i umjetnički rad Akademije organizira se u njezinim razredima te znanstvenim i umjetničkim jedinicama. Akademija ima Zakladu čija je zadaća prikupljanje novčanih sredstava i materijalnih dobara radi potpomaganja izdavačke djelatnosti, organiziranja znanstvenih skupova, organiziranja znanstvenog i umjetničkog rada, otkupa umjetnina, te nagrađivanja značajnih dostignuća na području znanosti i umjetnosti. Tijela Akademije su skupština i predsjedništvo. Skupština je najviše tijelo Akademije, koju čine svi redoviti članovi. Na dan 31. prosinca 2012. Akademija je imala 144 redovita člana, 137 dopisna člana i 82 člana suradnika, odnosno ukupno 363 člana. Koncem 2012. Akademija je imala 276 zaposlenika, od kojih 37 znanstvenih novaka. Predsjednik Akademije je od siječnja 2011. akademik Zvonko Kusić. Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti Akademije su prihodi iz državnog proračuna, od subjekata unutar općeg proračuna (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstva kulture, jedinice lokalne samouprave), prihodi od imovine, prihodi po posebnim propisima, prihodi od prodaje proizvoda i robe, te pruženih usluga i prihodi od donacija. Za 2012. Akademija je ostvarila ukupne prihode u iznosu 67.336.832,00 kn, ukupne rashode u iznosu 70.358.040,00 kn, te manjak prihoda za 2012. iznosi 3.021.208,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi u iznosu 52.182.201,00 kn su prihodi iz državnog proračuna koji čine 77,5 % ukupno ostvarenih prihoda. Vrijednosno su najznačajniji rashodi za zaposlene u iznosu 53.632.991,00 kn, koji čine 76,2 % ukupnih rashoda. Materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 14.762.670,00 kn i čine 21,0 % ukupnih rashoda. Vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora na dan 31. prosinca 2012. je iskazana u iznosu 342.302.557,00 kn. Ukupna potraživanja su iskazana u iznosu 1.806.698,00 kn, a vrijednosno najznačajnija u iznosu 1.654.956,00 kn se odnose se na potraživanja za prihode poslovanja. Ukupne obveze su iskazane u iznosu 5.357.704,00 kn, od čega se na obveze za rashode poslovanja odnosi 5.009.656,00 kn, odgođeno plaćanje rashoda 341.066,00 kn, te obveze na nabavu nefinancijske imovine 6.982,00 kn. Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 26.947.615,00 kn. Planom nabave za 2012. procijenjena je vrijednost nabave roba, radova i usluga u iznosu 9.280.800,00 kn (bez oreza na dodanu vrijednost). Registar ugovora za 2012. nije objavljen, dok je registar ugovora o javnoj nabavi za 2013. objavljen. Tijekom 2012. provedena su dva otvorena postupka javne nabave na temelju kojih je zaključen jedan ugovor i jedan okvirni sporazum ukupno u vrijednosti 635.166,00 kn (s porezom na dodanu vrijednost).

Ugovor je zaključen za nabavu univerzalnih poštanskih i dopunskih usluga u vrijednosti 238.981,00 kn, a okvirni sporazum za usluge održavanja i popravaka instalacija centralnog grijanja, ventilacijskih i klimatizacijskih uređaja i opreme u iznosu 396.185,00 kn, za razdoblje od dvije godine. Također je zaključen je jedan ugovor o javnim uslugama iz dodatka II. B u vrijednosti 950.000,00 kn (s porezom na dodanu vrijednost). Na temelju 16 okvirnih sporazuma iz ranijih godina, zaključena su 34 godišnja ugovora za nabavu roba i usluga u vrijednosti 3.437.059,00 kn (s porezom na dodanu vrijednost). Također je u 2012. nabavljeno roba, radova i usluga pojedinačne vrijednosti do 70.000,00 kn u vrijednosti 1.719.196,00 kn.

Revizijom utvrđene nepravilnosti koje se odnose na računovodstveno poslovanje, prihode od zakupnina, te materijalne rashode, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.